

Glaserbachas, 1946 m. kovo 9d.

[illegible]

LIBRARY

Vasingtonas.

Siu valstybiu piliečiai jau beveik baigti gra-
žinti į savo tėvynes: Prancūzijos, Olandijos, Belgijos, Danijos,
Luxemburgo, Norvegijos; Italijos ir Sov. Sąjungos. Nors daug
tremtinių jau sugrįžo, vis dėlto amerikiečių užimtoje V kietis-
jos zonoje yra dar maždaug 500.000 tremtinių; iš jų 325.000
gyvena jiems skirtose stovyklose. Likai, kurių yra 200.000
sudaro didžiausią šiu benamių dalį. Savo pranešime Hilldring
patvirtino, kad amerikiečių zonoje esantieji tremtiniai bus
griežtai tikrinami. Turės būti išrinkti visi tie, kurie yra bu-
vę fašistinio rusistatymo, kurie laisvu noru į Vokietiją atvyko
ar net vokiečius rėmė.

London,

Londonas. Per Maskvos radija prancūzų kalba transliacija buvo paskaityta: "Dabartinis Vatikanas laikymasis yra logiška išvada, išlaukianti iš jo nusistatymo karo metu. Jis nepraleidžia nei vienos vienintelės progos pasėti tarptarvininkų ir Sovietų Sąjungos nevieningumo sėklas. Popiežius protestavo prieš brutalią, kardu sukurtą taiką, tačiau sistemingai vergė kelti karo reparaacijų ar fašistinių karo nusikaltėlių nubaudimo klausimą. Jis santarvininkus prašė pasiektuose laimėjimuose ne šėkoti gliklų sukurtą rėmimo. Je bandymai išgelbėti fašistinius nusikaltėlius nuo lapelnytos bausmės laisvė - jais."

000000 00000000000000000000 2 00000000000000000000000000

PAPENAS REIKALAUJA PAKVIESTI LIUDYTOJU ŠVEDIJOS KARALIŲ

=====

Nūribergas. "As reikalauju pakviesti liudytojų Švedijos karalių Gustavą, kuris išrodys, kad daug kar- tu mėgiamu siekti taikos!" Taip pradejo Franz von Papen, Hitlerio pirmtakas ir nacių diplomatas, savo prašymą pakviesti liudytojus. Papenas tvirtina, kad 1939 ir 1940 m. asmeniškai rašytuose karaliui Gustavui laiškuose jis prašęs jį padėti tarpininkauti sudaryti taiką. Tuo pačiu laiku buvo priimta išvados, kad karalius Gustavas turi stengtis atitraukti Hitlerį nuo rasinės politikos ir užpuolimo pažiūrą. Švedų užs. reik. ministerija pranešė, jog vienas toks Papeno laiškas buvo gautas 1941 m. sausio mėn.

AMERIKIEČIU PROTESTAS MADRIDE

=====

Paryžius. JAV radijo pranešimu, JAV pasiuntinybė Madride pareiškė gen. Franco protestą, kad JAV, Did. Brit. anijos ir Prancūzijos išteiktoji Ispanijos vyriausybei nota buvo paskelbta ja sutrumpinus. JAV pasiuntinybė Madride gyventojams išdalinė tūkstančius egzempliorių nesutrumpintose notes.

Madridas. Užvakar gen. Franco ilgai kalbėjosi su Ispanijos užs. reik. ministru Artajo. Manoma, kad į prancūzų - amerikiečių - anglų notą Ispanijos vyriausybė netrukus atsakysianti proklamacija, kurioje bus nurodyti tarp-santarviniškai ir Franco Ispanijos įvykė susitarimai bei Paryžiaus, Londono ir Vashingtono laikysena, iš kurios galima matyti, kad šios valstybės nori kisti ir Ispanijos vyriausybę reikalus. Taip pat netrukus Ispanijoje laukiama paskelbti "raudonosios" ir "auksinės" knyga, kuriose bus įrodoma JAV Seimamentų iškeltųjų kaltinimų neteislingumas.

Madridas. Madride paskutiniomis dienomis pastebimas nervingumas, nes skliūda žinios, jog rusų kariūnų vadovaujami ispanai respublikonai iš antrosios Pyrenėjų pusės bandys kelti neramumus. Šiuo galia pasėka yra ypač žymus prie sienos esančių dalinių susitiprinimas bei atšiaus atsargumo priemonės.

SPAUDOS LAISVĖ NE "ŽMOGAUS TEISĖ" ?

Paryžius. Prancūzijos parlamentas pradėjo debatus apie 4-sios respublikos konstituciją. Kai buvo kalbama apie "žmogaus teises", komunistai pareiškė, jog prie tu teisių nepriklauso spaudos laisvė. Vienas komunistų kalbėtojas Labrežė, jog spaudos laisvė prie šių teisių negali priklausyti dėl to, nes "kai kurios neapgyvendintos ir ištartinės politinės grupės gali jas panaudoti, norėdamos išlaikyti savo prieš karą turėtas pirmenybes." O to reikėtų išvengti.

BRITU NUOMONĖ ISPANIJOS KLAUSIMU

Londras. Britų turtų kancleris Lordas Jo-nitt Aukštuose Rūmuose pareiškė, "Nors britų vyriausybė pareiškė savo pareiką Franco režimui, bet nebeneri toliau maišyti į Ispanijos reikalus. Ji ietrukėta antro politinio karo, nes gerai žino, kiek daug žiaurumų ir baisybių yra įvykę šios rūšies Ispanijos karuose."

CHURCHILIO KREIPIMASIS Į PASAULĮ

Richmond /Virginia/ - Užvakar Churchillis savo pasakytoje Virginijoje kalboje pareiškė: "Dabar, paskutiniaisiais mano gyvenimo metais, aš manau esu įpareigotas kreiptis į pasaulį. Mano kreipimasis yra labai paprastas - ji len-gvai gali suprasti abi mūsų tautos. Mēs privalome artimiau bendradarbiauti ne todėl, kad norėtume prieš ką nors susijungti ar ką nors užgrobti, bet todėl, kad apgintume visą tai, kas mums brangu. Žinoma, tai bus daroma ne vien tik mūsų naudai. Juk ateinančių tautų garbė ir laimė priklausys nuo mūsų gyvenimo ir veikimo. Mūsų pareiga: rasti priemones ir kelius, kurie igalintų mus bendradarbiuoti ne vien tik karo metu, mirtino pavojaus akivaizdoje, bet ir taikos laikais, numatant įvairias gyvenimo staigmenas bei ištikėtumus."

Salzburge komunistų laikraštis "Salzburger Tageblatt" rašo, kad jo to, kai pirmoji Churchillio kalba buvo nepalaikiai sutikta, antroje savo kalboje Churchillis pasiteikė ne tik pamėnėjęs tamprėsiu santykiu tarp anglių ir amerikiečių bei tarpusavinės sąjungos reikalingumą, visai neužsimindamas apie santykius su Sovietų Sąjunga. Jis jau nebedrįsta siūlyti jokios valstybinės anijos tarp Anglijos ir JAV, tik iesko vadinamojo vidurinio kelio."

1997 1998 1999 2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017 2018 2019 2020 2021 2022 2023 2024 2025 2026 2027 2028 2029 2030 2031 2032 2033 2034 2035 2036 2037 2038 2039 2040 2041 2042 2043 2044 2045 2046 2047 2048 2049 2050 2051 2052 2053 2054 2055 2056 2057 2058 2059 2060 2061 2062 2063 2064 2065 2066 2067 2068 2069 2070 2071 2072 2073 2074 2075 2076 2077 2078 2079 2080 2081 2082 2083 2084 2085 2086 2087 2088 2089 2090 2091 2092 2093 2094 2095 2096 2097 2098 2099 2100 2101 2102 2103 2104 2105 2106 2107 2108 2109 2110 2111 2112 2113 2114 2115 2116 2117 2118 2119 2120 2121 2122 2123 2124 2125 2126 2127 2128 2129 2130 2131 2132 2133 2134 2135 2136 2137 2138 2139 2140 2141 2142 2143 2144 2145 2146 2147 2148 2149 2150 2151 2152 2153 2154 2155 2156 2157 2158 2159 2160 2161 2162 2163 2164 2165 2166 2167 2168 2169 2170 2171 2172 2173 2174 2175 2176 2177 2178 2179 2180 2181 2182 2183 2184 2185 2186 2187 2188 2189 2190 2191 2192 2193 2194 2195 2196 2197 2198 2199 2200 2201 2202 2203 2204 2205 2206 2207 2208 2209 2210 2211 2212 2213 2214 2215 2216 2217 2218 2219 2220 2221 2222 2223 2224 2225 2226 2227 2228 2229 2230 2231 2232 2233 2234 2235 2236 2237 2238 2239 2240 2241 2242 2243 2244 2245 2246 2247 2248 2249 2250 2251 2252 2253 2254 2255 2256 2257 2258 2259 2260 2261 2262 2263 2264 2265 2266 2267 2268 2269 2270 2271 2272 2273 2274 2275 2276 2277 2278 2279 2280 2281 2282 2283 2284 2285 2286 2287 2288 2289 2290 2291 2292 2293 2294 2295 2296 2297 2298 2299 2300 2301 2302 2303 2304 2305 2306 2307 2308 2309 2310 2311 2312 2313 2314 2315 2316 2317 2318 2319 2320 2321 2322 2323 2324 2325 2326 2327 2328 2329 2330 2331 2332 2333 2334 2335 2336 2337 2338 2339 2340 2341 2342 2343 2344 2345 2346 2347 2348 2349 2350 2351 2352 2353 2354 2355 2356 2357 2358 2359 2360 2361 2362 2363 2364 2365 2366 2367 2368 2369 2370 2371 2372 2373 2374 2375 2376 2377 2378 2379 2380 2381 2382 2383 2384 2385 2386 2387 2388 2389 2390 2391 2392 2393 2394 2395 2396 2397 2398 2399 2400 2401 2402 2403 2404 2405 2406 2407 2408 2409 2410 2411 2412 2413 2414 2415 2416 2417 2418 2419 2420 2421 2422 2423 2424 2425 2426 2427 2428 2429 2430 2431 2432 2433 2434 2435 2436 2437 2438 2439 2440 2441 2442 2443 2444 2445 2446 2447 2448 2449 2450 2451 2452 2453 2454 2455 2456 2457 2458 2459 2460 2461 2462 2463 2464 2465 2466 2467 2468 2469 2470 2471 2472 2473 2474 2475 2476 2477 2478 2479 2480 2481 2482 2483 2484 2485 2486 2487 2488 2489 2490 2491 2492 2493 2494 2495 2496 2497 2498 2499 2500 2501 2502 2503 2504 2505 2506 2507 2508 2509 2510 2511 2512 2513 2514 2515 2516 2517 2518 2519 2520 2521 2522 2523 2524 2525 2526 2527 2528 2529 2530 2531 2532 2533 2534 2535 2536 2537 2538 2539 2540 2541 2542 2543 2544 2545 2546 2547 2548 2549 2550 2551 2552 2553 2554 2555 2556 2557 2558 2559 2560 2561 2562 2563 2564 2565 2566 2567 2568 2569 2570 2571 2572 2573 2574 2575 2576 2577 2578 2579 2580 2581 2582 2583 2584 2585 2586 2587 2588 2589 2590 2591 2592 2593 2594 2595 2596 2597 2598 2599 2600 2601 2602 2603 2604 2605 2606 2607 2608 2609 2610 2611 2612 2613 2614 2615 2616 2617 2618 2619 2620 2621 2622 2623 2624 2625 2626 2627 2628 2629 2630 2631 2632 2633 2634 2635 2636 2637 2638 2639 2640 2641 2642 2643 2644 2645 2646 2647 2648 2649 2650 2651 2652 2653 2654 2655 2656 2657 2658 2659 2660 2661 2662 2663 2664 2665 2666 2667 2668 2669 2670 2671 2672 2673 2674 2675 2676 2677 2678 2679 2680 2681 2682 2683 2684 2685 2686 2687 2688 2689 2690 2691 2692 2693 2694 2695 2696 2697 2698 2699 2700 2701 2702 2703 2704 2705 2706 2707 2708 2709 2710 2711 2712 2713 2714 2715 2716 2717 2718 2719 2720 2721 2722 2723 2724 2725 2726 2727 2728 2729 2730 2731 2732 2733 2734 2735 2736 2737 2738 2739 2740 2741 2742 2743 2744 2745 2746 2747 2748 2749 2750 2751 2752 2753 2754 2755 2756 2757 2758 2759 2760 2761 2762 2763 2764 2765 2766 2767 2768 2769 2770 2771 2772 2773 2774 2775 2776 2777 2778 2779 2780 2781 2782 2783 2784 2785 2786 2787 2788 2789 2790 2791 2792 2793 2794 2795 2796 2797 2798 2799 2800 2801 2802 2803 2804 2805 2806 2807 2808 2809 2810 2811 2812 2813 2814 2

PRASIDEJO GOERINGO GYNIMASIS

BERLYIE . SUIMINEJAMI KOMUNISTU VADAI

Berlynas. Amerikiečių valdininkai Berlyne suėmė 12 komunistų vadų už tai, kad jie mėgino reikalauti socialdemokratų susijungti su komunistais. Šie 12 komunistų bus teisiami, kad jie vartojo prievartą, bauginimą ir kėsinosi suvaržyti žmogaus asmeninę laisvę.

oooooooooooooooooooo 5 ooooooooooooooooooooooooooooo

TRUMPOS ŽINIOS

Anglijos ministras Baker, Žemutiniuose Rūmuose pasakė, kad jo įdomiausia nėra reikalo atidėti rinkimus Graikijoje.

Reuterio pranešimu, vienas iš naujai sukurto prancūzų - indų komunistų partijos tikslų yra pilna Prancūzų Indijos nepriklausomybė lygiomis politinėmis teisėmis su Prancūzija. Tos partijos gen. Sekretorius pasakė savo kalboje, kad Prancūzų Indija negalinti būti dirbtinai atskirta nuo likusios Indijos.

JAV užsienio reikalų ministras Bevinas nesutiko pasisakyti dėl tvirtinimo, kad rusai išveža Japonijos belaisvius į Sibirą. Pasakė tik, kad Potsdame konferencijoje buvo nutarta leisti japonų belaisviams po kapituliacijos grįžti namo.

Žinia, kad karinės britų valdžios organai pareikalavę per tam tikrą laiką atstatyti Aleksandrijoje tvarką, oficialiai nepatvirtinama. Neramumai Aleksandrijoje jau pareikalavę 22 mirties ir 300 sužeistųjų aukų.

Anglijos užsienio reikalų ministras Bevinas paklaustas, ar jie jau yra svarstę pasiūlymą, kad Izraelijos klausimą būtų patiekta svarstyti UNO Žemutiniuose Rūmuose atsakė: "Aš abejoju, ar yra Chartoje numatyti tokie atvejai."

Pietų Italijoje, Catanzaro apylinkėse, įvyko kruvinas susidurimas. Katalikų demokratinės partijos ir "Uomo qualunque" judėjimo narių buvo nežinomu piktadarių apmėtyti rankinėmis grašatomis ir apšaudyti tuo metu, kai po savo susirinkimo jie norėjo išsiskirstyti. Vedamas griežtas tardymas.

Vienoje spaudoje konferencijoje turkų mil. pirm. pareiškė, kad pareiškimas, kuriame neseiai britų užs. reik. ministras apsvaustė Turkijos padėti, dar labiau sutvirtinti draugiškumo ryšius tarp Anglijos ir Turkijos.

Graikų ministras pirmininkas pareiškė, kad rinkimai Graikijoje įvyksia kovo mėn. 31 d. Kairiųjų EAM partijos vadai pareiškė, jog jie šiuose rinkimuose nealyvausianti.

Anglijos ministras pirmininkas Etlee Žemutiniuose Rūmuose pranešė, jog atominės energijos tyrinėjimo programa yra vykdoma iš lėto ne dėl finansų stokos, bet dėl trūkumo pakankamo skaičiaus mokslininkų ir įvairių pagalbinių sąrašų.

oooooooooooooooooooooooooooo 6. ooooooooooooooooooooooooooooo

TRUMPOS ŽINIOS

Albanijos parlamentas priėmė naują valdymo formą. Ji numato didelių dvarų nusavinimą, kasyklų, transporto ir judėjimo priemonių, radijo stočių ir bankų suvalstybinimą. Leidžiamą spaudos ir religijos laisvė. Įstatymo leidimo korporacija sudaroma bendruose ir slaptuose rinkimuose.

Britų pasiuntinybės Romoje spaudos agentūra dementavo žinią, kad britų pasiuntinys Italijoje pareiškęs, jog generolo Anders vadovaujami lenkų daliniai balandžio mėl. bus išformuoti.

Generalissimus Stalinas pareikalavo, kad ateityje per metus būtų pagaminta 60 mil. tonų naftos. Tokie rezultatai turi būti pasiekti per trejus metus. Naftos pramonė 1940 metais apdirbo 30 mil. to naftos žaliavos, tai sudaro 80% visos pasaulinės gamybos.

Prancūzų užsienio reikalų ministerija pranešė, kad rusai sutinka su prancūzų pasiūlymu Ispanijos klausimu atiduoti svarstyti UNO.

RYTOJ KOMITETO RINKIMAI

Rytoj, sekmadienį, kovo 10 dieną, 14 val. Glasenbacho stovyklos lietuvių ramovėje įvyks Salzburgo apygardos lietuvių visuotinas susirinkimas.

Programoje numatyta revizijos komisijos pranešimas ir naujo komiteto rinkimai.

PASKAITA APIE LIETUVOS PRAMONĘ

Pirmadienį, kovo 11 dieną, 18 val. ramovėje įvyks dipl. inž. R. Siaudikio paskaita:

" Lietuvos Ateities Pramonė ir Amatai "

- - - - - o o o - - - - -

oooooooooooooooooooooooooooo 7 ooooooooooooooooooooooooooooo oooo oooooo

JIE GRIZTA I TEVYNĘ

Dvylika milijonų grįžtančių tremtinių -

- suiki problema

Beveik 12 milijonų žmonių rasių politikos dėka liko be tėvynės. Šių tremtinių sugrąžinimas dar nėra užbaigtas. Jie sudaro 3 dideles grupes. Pirmąją sudaro tie, kuriems pasisekė pasprukti į emigraciją. Antrajai priklauso koncentracijos lageriuose ir kalėjimuose sėdėję žmonės. Ir trečiajai, pačiai didžiausiajai, priskiriamai priverstinėms darbams išvestieji žmonės.

Yra dar viena žmonių grupė, retinkanti nei į vieną aukščiau paminėtąją kategoriją. Tokių yra maždaug keturi - penki šimtai tūkstančių. Jie sudaro kompetetingoms ir staigoms ypatingą problemą ir daug galvosūkių. Žymi aukščiau paminėtų trijų grupių dalis jau sugrįžo namo. Bet jų dalis ir ten nėra lengva, nes jų kraštai Hitlerio armijų buvo išdeginoti ir sunaikinti.

Mes paduodame tris pavyzdžius iš Prancūzijos, Belgijos ir Čekoslovakijos, kurie parodo, kaip vyksta šių nelaimingųjų grįžimas tėvynei bei jų įsitraukimas į naują gyvenimą.

Prancūzija:

Iš 930.000 iš Prancūzijos ištremtųjų žmonių 700.000 yra priverstinėms darbams išvesti ir 230.000 politinių bei rasinių kaliniai. Iš jų vokiečiai užėmė 450.000. Dar 100.000 prancūzų savanoriškai išvažiavo į Vokietiją dirbti. Dabar jie skaitomi išdavikais. Jei jie nepasodinami į kalėjimą, tai jiems atimamos visos pilietinės teisės. Pusė milijono jau sugrįžo. Kita dalis randasi vargingoje padėtyje ir jie reikalingi paramos.

Belgija:

Į Belgiją iki šiolei grįžo 300.000 žmonių. Tarp jų randasi ir savanoriškai apleidę savo tėvynę. Kaip Prancūzijoje, taip ir Belgijoje jie vadinami "collaborateurs". Jie iš grįžtančiųjų tarpo išskiriami dar prie sienos. Tačiau čia, valdininkai nėra tokie griežti, kaip Prancūzijoje. Spaudimas, kuris jiems buvo taikytas, laikomasis sveikinamasis aplinkybės. Bet tokie negauna jokios valstybinės paramos; į viršų jie patys privalo prasimušti. Peržiangiant sieną, kiekvienas iš jų gauna po maisto produktų pakelę, drabužių ir tam tikrą sumą pinigų. Grįžta turi teisę prašyti iš vyriausybės šešių mėnesių eigoje pinigines paramos. Norintieji išmokomi amatu.

Čekoslovakija:

Abiejuose vakariniuose kraštuose didžiąsio dėmesio kreipiamas į materialinę bei dvasinę tremtinių globą. Čekai šia problema sprendžia kateip: vyriausybė grįžtančiuosius sumato įtraukti į krašto statymą. Čekai savo emigrantus labai nuosirdžiai priima. Grįžtančiųjų dalis čia labai liūdna. Daugelis jų nieko namuose neranda. Bet tokie nelaimingieji yra ypatingai valstybės globojami.

oooooooooooooooooooooooooooo 8 ooooooooooooooooooooooooooooo

Bernardas Brazdžionis

ŠAUKIU AŠ TAUTĄ

Šaukiu aš tautą GPU užguitą
ir klaskomą, it rušėlio lapus,
i naują vieškelį, i naują buitį,
kur niekad siaurus vėjas lauzpūs.

Šaukiu lietuvi burtis prie lietuvių
ir gyva širdi prie gyvos širdies,
kad tamsiame vidurnakti nežuovė
pakiltą rytmečiui gyventi ir žydėti.

Iš sutemų, iš prieblandų išeiikit,
uždėkit naują ugnį sirdyse,
vergams palikit vargą naktį klaikią! -
Šaukiu aš, jūsų protėvių dvasia.

Šaukiu aš tautą, žemės rėkėj gyvą
ir vyturėlio rytmečio maldėję
ir žydinčią, kaip žydinčią alųvą
paryvesio sėdybose žiedai.

Šaukiu pavasarį vilkų vagų kartoja -
tegu lig saulės kyla jo daina!
Tegu laukai, tegu miškai kartoja:
Gana tulžies, gana mirties, gana!...

Šaukiu aš darbe rankų milijonus
išupt naujam darbymečiui vargus,
i naują žiaugsmo klėtis, naujo darbo
klūnus,
ne kalinio namus, ne liūnus, ne kapus.

Šaukiu vardų aš jūsų varg žemes,
balsų piliakalnių, ir pievų, ir miškų -
iekerėkit, kad karštos kraujo dėmės
nekristų prakeikamu ant jūsų vaikų vaikų.

Šaukiu iš amžių: ateities nevertas
kas dabarties ledrišo tautai nešt,
kas pasauliui žaizdas širdy atvertas
išdegint liūpsna veidmainiškos ugnies.

Šaukiu balsų tėvų dienų pamovės
ir jūsų krikšto atgaila šviesia:
stovėkit amžiais čia tvirti, kaip saulė stovi! -
Šaukiu aš, jūsų protėvių dvasia.

oooooooooooooooooooooooooooo

9

oooooooooooooooooooooooooooo

"TĖVYNĖI" ŽURNALO RECENZIJĄ

Iš visų Austrijoje esančių lietuviškų laikraščių, ar kitokių leidinių, kurie yra daugiau informacinio pobūdžio, "Tėvynėi" žurnalas išsiskiria savo pranešimų tiek formos, estetikos, tiek ir turinio atžvilgiu. Jo pasirodymas – didelis suolis lietuvių kultūriniam gyvenimui. Reikia sutikti, kad savo išvaizda ir popieriaus kokybe jis gali lygintis su geriausiomis Lietuvoje išėjusiais žurnalais ir sudaro kultūringo žurnalo išpažį.

Nors "Tėvynėi" užsirekomenduoja kaip neperijodinis kultūros, meno ir literatūros žurnalas, tačiau pirmame numeryje randame tik grynai literatūrinius dalykus, kurių dauguma persunkti patriotine nuotaika, nostalgija ir lyrizmu. Tuo pasižymi Maironio "Neužtverksi upės", kuris yra lyg motto žurnalui minčiai, Griucevičiaus "Ištrėmimo dienos", Gražinos Tulauskaitės "Prie Alpių", ir Aldonės Džeskytės "Rūpintojėlis". "Ištrėmimo dienos" sudarytos iš trijų dalių: pirmoji "Malda" ir antroji "Iš gilumos" turi daug panašumo į psalmes, kurios, igavusios lietuviško kolorito, tampa nuosirdžia lyrine malda ir ilgesio šaukstu. Jose spindi nuosirdumas ir gilus tikėjimas. Antroje dalyje "Iš gilumos" šaukimo nerandame. Čia piešiamas miniatiūrinis pilkųjų namelių vaizdas. Užtai šis vaizdelis yra ryškiausias savo lyrizmu.

"Rūpintojėlyje" vaizduojama lietuvių tautos kalvarijos. Jis pasižymi subtilumu, melancholija, ir persunktas švelniu lyrizmu.

Eilėraštyje "Prie Alpių" poetė parodo Nemuno ir Alpių šalių kontrastus:

"Ir mėlynos dangaus skiautelės

Rytais čia niekur nematai,

Prie Nemuno kai saulė kelias,

Dar miega Alpės ir rūkai.

Syršiu ir Edelweisso žiedu

Neuždega liudnia akis,

Kai regirdžiu jau vyturių mums giedant,

Tik užsesi krinkelį.

Čia randame ir mūsų rašytojo Vlado Krėvės ištrauka iš biblijinės apysakos, arba, tiksliau sakant, misterijos "Dangaus ir Žemės Sūnūs". Kiek galima iš trumpos ištraukos apimti čia vaizduojamas Kristaus atėjimo laikotarpis, kur susiduria senojo ir naujojo pasaulio pasaulėžiūros ir galvosmena.

Kadangi čia yra tik ištrauka iš didžiulio "Dangaus ir Žemės sūnūs" veikalo, tai iš to būtų per drąsu spręsti apie visą kūrinį. Šiai misterijai pradžia Krėvė davė, dar būdamas studentu. Jo atskiros dalys buvo spausdinamos nepriklausomai Lietuvos literatūros žurnaluose: "Lietuvoje", – "Jahuda iš Mahalos" ir "Bet ha Midrasi", "Gulose" – "Sinedrius", "Naujojo Romuvoje" – "Pošemani sočė" ir "Skaitymuose" – šešios apysakėlės "Irm, neiamžiai gimė".

Tačiau ir iš šios ištraukos galima spręsti /nukelta į sekantį sk. l./

oooooooooooooooooooooooooooo 10 ooooooooooooooooooooooooooooo

/ atkelta iš 9 psl. /

kad veikėlas įvelkia mistizizmu, kas charakteriškai Rytų
dviejais ir pačiam Krevei / palygink "Skerdžių", "Bečievi" ir
kitus /.

Baigiant reikia priminti, kad žurnalo skaityma
ir net kai kuriais atvejais minties supratima apsunkina ielie-
taviškas šriftas. Tačiau nežiūrint į tai, "Tėvynei" pasirody-
mas - didelis įnašas lietuvių kultūriniam judėjime.

A. M.

Bernardas Brazdžionis

AR TU SU TAIS

Ar tu verkei su tais, kur žemėj verkė
ne duonos... - laisvės, saulės ir žiedų?
Diena, kaip kūdikis, pailsus užsimerkė,
ir liko šalta, juoda juoda ir gūdu.

Ar tu ėjai su tais, kur žemėj ėjo,
kaip kryžių, našta svetimųjų nešdami?
Po kryžium puolė girios ir laukai žalieji,
kad juos pagirdytų apyaušrio versmė.

Ar tu su tais, kur tėviškę išdavė,
ir motiną, ir seserį išduos
ir bėgs bailiam būry, kaip pasiklydę avys,
be skausmo asarų ir be gyvų akių veiduos?

Ar tu su tais, kur praeiti prakeikę,
lamus prakeikia ir kapus tėvų,
klaikiam sapne sabudą gieda giesmę klaikią
stabam naujų dienų dienų? - - -

Ar tu su tais? ... Bet kam, bet kam aš klausiu
Neatsakyk. Tylėk. Neverk. Ir nesiskusk.
Tik toj naktyj, tik šitoj pūgoj pasiūčiausioj
Išauš rytąjus vel kaip asara vaiskus...

1940. XII.

oooooooooooooooooooo 11 ooooooooooooooooooooo

LINKSM AVAKARIS STOVYKLOJE

GINTARAS

Teismo pasekmės

Socialiniu atžvilgiu. Atsidėkodami soc. atžv. gynusiam, gyventojai paskelbė svaros savaitę, kaip galutinį protesto pareiškimą prokurorams. Gaila, kad svaros darbai sutapo su generolo atvykimu.

Kultūriniu atžvilgiu. Kadangi teismo sprendimas dar nepaskelbtas, Prokuratūros liudininkai, norėdami patys save pateisinti, priskaldė mokyklai ir klubui malū. Laukiama naujų kultūros darbuotojų užkirsti mokykloje skylę.

Tautiniu-moraliniu atžvilgiu. Astuntame barake įvykusio pokylio metu buvo iškeltas sumanymas pagerbti naujai pastatytą kryžią ir tuo viešai parodyti savo tautiškumą. Visiems priterus, vidurnaktį kvieštieji svečiai padarė iškilmingą procesiją ir, pagerbdami kryžią, padėjo prie jo išgertas bonkas.

PASKELTAS ALIŠRMO STOVIS

Ryšium su važiojimo mokyklos pratimais, visa savaitę nuo šios dienos 12 val. skelbiamas ališrmo stovis.

Bet koks judėjimas sustabdomas.

Vakarykščiame lektorių tarybos posėdy nutarta kreiptis į Unrą išpareigoti 7 latvius pasiekti bendruomenės lobui - veiksmuoti ališrmo metu gatvėmis, vaidinant tvarkų nesileikėtojų piliečius. Susirūpinę jų gyvybių apdraudimu.

SPORTO RŪMŲ ATIDARYMAS

Rytoj, 14 val. pavasario sezono pradžia sporto rūmuose. Lenktyniauja dvi estafetinės komandos: MioBaotutė su SkeGrivoKa. Treneriai neskelbiami.

Koncertas

8 barako serijūras, šviesomajame save darbo suakty, ruošia koncertą. Vieta praiskės, gavus siarpe transportą. Pirmuoju numeriu gerb. serijūras padainuos liaudies dainą. "Julička, ach Julička, Julička mąja!.. Akomp. Endriukai tis

Mėnulio išką pastatams

Astronomijos etotis savo laiką pranešė apie mėnulio išką gamtoj /ries astunta baraka/ stovindiai būdei. Pirmieji simptomai buvo - jos išbalimas. Po vakarykšdies iakties, mėnulis atliko savo - ši rytą lūdelė buvo rasta ant šono.

DIENRAŠTĮ LEIDŽIA IR REDAGUOJA SPAUDOS DARBUOTOJŲ KOLEKTYVAS